

**CÀTEDRA
JOSEP
FONTANA**

Jornades

Els inicis del règim de 1876

Aquesta jornada es planteja com un espai de reflexió sobre els orígens, fonaments i contradiccions del règim de la Restauració. A través de ponències i del debat acadèmic, pretenem no només comprendre amb més profunditat aquest període clau de la història contemporània espanyola, sinó també aportar noves claus interpretatives al debat historiogràfic.

DATA

16-17/10/2025

LLOC

**Sala de graus A. Calsamiglia
Edifici Roger de Llúria
Campus de la Ciutadella**

**Diputació
Barcelona**

**Universitat
Pompeu Fabra
Barcelona**

Departament
d'Humanitats

IUHJV

Institut d'Història
Jaume Vicens i Vives

H

**CÀTEDRA
JOSEP
FONTANA**

CÀTEDRA JOSEP FONTANA

Jornada: Els inicis del règim de 1876

Després de la **crisi de la Primera República** i del **pronunciament del general Martínez Campos a Sagunt**, el **desembre de 1874**, es va posar en marxa un nou projecte polític: la **Restauració borbònica**. El retorn d'**Alfons XII** al tron, el **gener de 1875**, va marcar l'inici d'un règim que aspirava a instaurar l'**estabilitat política** i a superar la conflictivitat del **Sexenni Democràtic**.

L'anomenat **règim del 76**, en referència a la **Constitució promulgada el 1876**, no va suposar una simple restauració de l'ordre isabelí, sinó l'articulació d'un nou sistema polític concebut per garantir l'**alternança pacífica** entre dos grans partits, el **Conservador** i el **Liberal**, liderats per **Cánovas** i **Sagasta**. Tot i que el seu funcionament es va sustentar en pràctiques com el **caciquisme** i la **manipulació electoral**, els seus defensors, des de posicions historiogràfiques representades per **Carr**, **Tusell** o **Marco**, n'han destacat el paper en la **modernització de l'Estat** i en la consolidació d'un **marc constitucional liberal** que va aportar estabilitat després de dècades d'instabilitat.

Davant d'aquesta interpretació, altres corrents, des del **regeneracionisme** fins al naixent **catalanisme polític**, van denunciar el caràcter restrictiu i exclouent del **règim del 76**, remarcant el seu allunyament dels **models liberals parlamentaris** del context occidental. El **debat historiogràfic** continua obert, enriquit per noves aproximacions que analitzen el període des de perspectives com la "**normalitat**" de la **història espanyola** en el marc europeu o el paper estructural de la **corrupció** en el sistema polític **canovista**.

Diputació
Barcelona

Universitat
Pompeu Fabra
Barcelona

Departament
d'Humanitats

IUHJV

Institut d'Història
Jaume Vicens i Vives

CÀTEDRA JOSEP FONTANA

Jornada: Els inicis del règim de 1876

PROGRAMA

Dijous, 16 d'octubre

- 8:45 · Presentació de la jornada
- 9:00 – 9:45 · José Antonio Piqueras. **Antonio Cánovas del Castillo y la Restauración**
- 9:45 – 10:30 · José Luis Ollero Vallés (en línia) **Sagasta y el modelo político del liberalismo progresista: la sedimentación de la Restauración**
- 10:30 – 11:00 · Torn obert de paraules
- 11:00 – 11:45 · Joan Pubill Brugués (en línia) **L'ús polític del lumpen a la Restauració. Agència, ideologia i necessitat**
- 11:45 – 12:00 · Torn obert de paraules
- 12:00 – 15:30 · Descans i dinar
- 15:30 – 16:15 · Pol Dalmau **La fundació de La Vanguardia i la Restauració**
- 16:15 – 17:00 · Gerard Llorens DeCesaris (en línia) **La qüestió cubana a la premsa satírica catalana: La Campana de Gràcia i la crítica colonial (1875-1885)**
- 17:00 – 17:15 · Torn obert de paraules
- 17:15 – 18:00 · David Martínez Fiol **Entre l'energia unificadora i l'impuls centrífug. La "normalitat" del règim de 1876**
- 18:00 – 18:45 · Josep Pich Mitjana **Entre l'energia unificadora i l'impuls centrífug. L'"excepcionalitat" del règim de 1876**
- 18:45 – 19:00 · Torn obert de paraules

Divendres, 17 d'octubre

- 10:00 – 10:45 · Gemma Rubí i Lluís Ferran Toledano **Anticorrupció i límits de la protesta populista. La campanya moralitzadora del marquès de Cabriñana i la manifestació de masses a Madrid de 9 de desembre de 1895**
- 10:45 – 11:30 · Andreu Navarra **Regeneracionisme i la Restauració**
- 11:30 – 12:00 · Torn obert de paraules

Diputació
Barcelona

Universitat
Pompeu Fabra
Barcelona

Departament
d'Humanitats

IUHJV

Institut d'Història
Jaume Vicens i Vives

